

Облік і звітність в оподаткуванні 2024/2025 навч. рр.

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність –072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітня програма – Управління фінансами, банківська справа та страхування

Освітній рівень – перший (бакалавр)

Цикл підготовки – вибіркові

Кількість кредитів ЄКТС – 6

Семестр – 7

Сторінка курсу в MOODLE –

Лектор курсу – Орлова Вікторія Миколаївна (кандидат економічних наук)

Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/orlova-viktorija-mikolaivna>

Контакти викладача (e-mail) – viktoriiatorlova@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua>

Консультації з питань вивчення дисципліни – среда 14.00 -15.00 (zoom)

Мета вивчення дисципліни «Облік і звітність в оподаткуванні» – є освоєння студентами теоретичних знань з оподаткування підприємств і ведення обліку та складання звітності в системі оподаткування, оволодіння податковим законодавством з метою недопущення порушень і запобігання фінансових санкцій. Досконале знання системи оподаткування підприємств є обов'язковим для ведення обліку на підприємствах. Реформування бухгалтерського обліку і фінансової звітності підприємств відповідно до міжнародних стандартів здійснюється одночасно з удосконаленням системи оподаткування. Система оподаткування може реалізувати свої функції лише за певних умов, а саме: наявність системи обліку, яка б адекватно відображала реальну економічну ситуацію і забезпечувала можливість контролю за справлянням податків, а також відповідний рівень кваліфікації спеціалістів. Це, у свою чергу, зумовило потребу в податковому обліку, який визначає суми податків і здійснює контроль за їх сплатою. Враховуючи те, що правильність ведення обліку та своєчасне і достовірне відображення операцій у податковій звітності є однією з основних умов ефективної діяльності, облікове забезпечення звітності підприємства про податки і збори є надзвичайно важливим. Якщо ще й врахувати доволі жорстоку систему фінансових санкцій, що застосовують до підприємства при виявленні помилок в обліку та формуванні податкової звітності, то це стає абсолютно очевидним. Тому навчальна дисципліна «Облік і звітність в оподаткуванні» є важливою для підготовки бакалаврів за спеціальностями «Облік і аудит».

Пререквізити: знання здобуті в процесі вивчення дисциплін за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти – «Вступ до фаху», «Гроші і кредит», «Мікроекономіка».

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності здобувачів.

Інтегральну компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондовий ринок або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності

Заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність працювати у команді.

ЗК 15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

СК 3. Здатність застосовувати комп'ютерні технології обробки даних для вирішення економічних завдань, здійснення аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК 5. Навички використання сучасних джерел економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК 6 Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 7 Здатність складати та аналізувати фінансову звітність

СК 10 Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення

Результати навчання (РН):

ПР 9. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

Дисципліна «Облік і звітність в оподаткуванні» посідає важливе місце серед навчальних предметів, які формують фахівця облікового профілю. Потреба у кваліфікованих фахівцях у сфері оподаткування є очевидною як на макро, так і на мікрорівні. Саме тому «Облік і звітність в оподаткуванні» віднесено до циклу дисциплін які вивчаються на IV курсі університету та орієнтоване на засвоєння слухачами бакалаврських програм сучасної державної системи соціального захисту населення, на підставі нових концепцій та програм Уряду.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Значну роль у формуванні дохідної частини бюджету України належить податкам, які займають майже 79 % всіх надходжень. Вони є необхідною умовою виконання функцій і завдань, що покладені як на органи державної влади, так і на органи місцевого самоврядування. За рахунок видатків бюджету фінансуються програми освіти, охорони здоров'я та соціальної сфери. Основним джерелом поповнення яких виступають податкові надходження, які включають в себе загальнодержавні та місцеві податки і збори. Державний бюджет України є показником рівня економічного розвитку країни, завдяки правильному здійсненню бюджетного процесу забезпечується економічна та соціальна стабільність держави, а також зростає життєвий рівень населення. Органи державної виконавчої влади здійснюють державне регулювання, стимулювання економіки, фінансуються соціальні напрями. Податки є основним джерелом наповнення Державного бюджету України, виконуючи функції економічну та фіскальну.

Отже, податки займають головну роль у забезпеченні виконання державою своїх функцій. Вони є основною бюджетоутворюючою ланкою, їм належить близько 80% надходжень. Проте існує ряд недоліків, що заважають ефективному розвитку держави. На нашу думку, слід привести законодавчо-нормативну базу у сфері справляння податків до стану, що сприятиме економічному зростанню країни; забезпечити умови, що не будуть

сприяти ухиленню від сплати податків та усунення тіньового бізнесу. Тому знання основ оподаткування, механізму нарахування та уплати податків буде корисним не лише в професійній діяльності, а й в повсякденному житті будь-якої людини.

Методи навчання

Інтерактивні лекційні та практичні заняття, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань.

Організація навчання

Цей курс, який вивчається з вересня по грудень, дає студентам глибоке розуміння сутності податків та податкової звітності в Україні.

Кількість кредитів ECTS – 3.

Лекції – 30 годин.

Практики – 30 годин.

Самостійна робота – 30 годин.

Курс складається з однієї лекції на тиждень і одного практичного заняття раз на тиждень. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та розробки проекту з просування аканту в соціальних мережах. В рамках курсу передбачають лекції запрошених роботодавців.

Теми курсу

Тема 1. Податковий облік як підсистема бухгалтерського обліку.

Сутність системи оподаткування підприємств. Поняття обліку у системі оподаткування. Основні відмінності між фінансовим і податковим обліком. Організація обліку. Організаційний вплив на підсистему обліку в системі оподаткування. Організація порядку ведення облікових записів з податкового обліку. Організація роботи бухгалтерів при веденні податкового обліку. Розбіжність між податковим трактуванням і економічною природою подій господарської діяльності. Нормативно-правова база по регулюванню та веденню обліку в системі оподаткування на підприємстві. Порівняння обліку в системі оподаткування в Україні та зарубіжних країнах. Сутність податкової звітності.

Тема 2. Податковий облік і звітність з податку на прибуток.

Нормативно-правова база для обчислення податку на прибуток. Об'єкт оподаткування та ставки податку. Поняття доходів підприємств. Склад та структура доходів. Особливості складання Декларації по прибутку підприємств. Порядок та техніка складання Декларації про прибуток підприємства. Розрахункові показники декларації. Заповнення додатків до декларації. Строки подання Декларації та порядок сплати податку на прибуток.

Тема 3. Податковий облік і звітність з податку на додану вартість.

Нормативні документи, які регулюють нарахування, сплату і облік ПДВ. Склад платників ПДВ. Об'єкт оподаткування податком на додану вартість. База оподаткування ПДВ. Ставки оподаткування ПДВ. Дата виникнення податкових зобов'язань. Дата виникнення та порядок відшкодування податкового кредиту. Порядок заповнення податкової накладної. Реєстр виданих і отриманих податкових накладних. Пільги з ПДВ. Бухгалтерський облік операцій, пов'язаних з порядком обчислення і сплати ПДВ. Особливості відображення операцій, пов'язаних з безоплатною передачею цінностей, отриманням коштів від покупців (замовників) понад ціни продажу продукції (робіт, послуг). Облік податкових векселів. Облік ПДВ при купівлі і продажу товарів без попередньої оплати. Облік ПДВ при купівлі, продажу товару з попередньою оплатою. Облік ПДВ при поверненні і переоцінці товару. Облік придбання сировини у фізичних осіб. Порядок складання податкової декларації по ПДВ. Строки подання декларації по ПДВ. Порядок встановлення податкового звітного періоду.

Тема 4. Податковий облік і звітність по акцизному податку, податку на майно, екологічному податку.

Нормативні документи, які регулюють нарахування, сплату і облік акцизного податку. Визначення платників акцизного податку і об'єктів оподаткування акцизним збором. Розрахунок бази оподаткування. Визначення податкових зобов'язань з акцизного збору. Обчислення акцизного податку з товарів, вироблених на митній території України. Обчислення акцизного податку з товарів, які ввозяться на митну територію України. Обчислення акцизного податку в разі тимчасового ввезення на митну територію України та переміщення через митну територію України транзитом підакцизних товарів. Обчислення акцизного податку за адвалерними ставками. Обчислення акцизного податку з тютюнових виробів та алкогольних напоїв. Порядок відображення в обліку нарахування та сплати акцизного податку. Основи митної справи. Митна політика. Визначення митної

території України. Митне оформлення. Порядок декларування товарів. Облік переміщення товарів через митний кордон України. Способи визначення митної вартості товарів. Порядок застосування митних ставок. Порядок нарахування мита. Порядок складання вантажної митної декларації у разі експорту та імпорту.

Тема 5. Податковий облік і звітність з податку на доходи фізичних осіб.

Нормативно-правова база, яка регулює оподаткування податком з доходів фізичних осіб. Платники податку з доходів фізичних осіб. Об'єкти оподаткування. Порядок утримання податку з доходів фізичних осіб. Облік доходів, які не включаються до сукупного оподаткованого доходу. Облік доходів, на які зменшується оподатковуваний дохід. Облік податкових соціальних пільг. Складання декларації про доходи громадян і довідки про суми виплаченої заробітної плати і перерахованого податку з доходів фізичних осіб по формі №1-ДФ.

Тема 6. Податковий облік і звітність суб'єктів спрощеної системи оподаткування.

Визначення «суб'єкта малого підприємництва» і «малого підприємства» для цілей оподаткування. Системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Перелік податків, які сплачують суб'єкти малого підприємництва. Єдиний податок в системі оподаткування. Порядок надання суб'єкту малого підприємництва права нарахування і сплати єдиного податку. Нарухування єдиного податку по ставці 3% і 5%: переваги і недоліки. Податкова звітність суб'єктів малого підприємництва. Відображення нарахування і сплати єдиного податку в бухгалтерському і податковому обліку.

Облік і звітність в оподаткуванні / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, навчальний посібник, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати підчас підготовки для обговорення в аудиторії. Зокрема:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Ресурси бібліотеки УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <https://www.kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України);
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 5 <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в підприємницькій сфері)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати підчас підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Лекції та практичні заняття

Список основних лекцій курсу наведений нижче. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Тижні	Кількість	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських занять	Графік контролю		
					д	к	р
1-2	4	<u>Податковий облік як підсистема бухгалтерського обліку</u>	2	Організація податкового обліку на підприємствах різних форм власності. Класифікація податків. Характеристика елементів податку. Розв'язування задач по визначенню розбіжностей по відображенню операцій у фінансовому та податковому обліку. Розв'язування задач з нарахування штрафних санкцій та відображення їх в обліку			

3-4	4	Податковий облік і звітність з податку на прибуток	4	Податок на прибуток підприємств у податковій системі України. Елементи податку. Розв'язування задач з обчисленню податку на прибуток. Відображення доходів і витрат в податковому і бухгалтерському обліку. Складання декларації про прибуток підприємства та додатків до неї.			
5-7	6	Податковий облік і звітність з податку на додану вартість	4	Податок на додану вартість у податковій системі України. Елементи податку. Розв'язування задач по розрахунку сум ПДВ, належних до бюджету та відображенню їх в податковому обліку. Заповнення податкових документів та звітності			
8	1 4	Модульний контроль			д з	к р	
9-10	4	Податковий облік і звітність по акцизному податку, податку на майно, екологічному податку	4	Акцизний податок, податок на майно, екологічний податок у податковій системі України. Елементи податків. Розв'язування задач по розрахунку сум акцизного податку та відображення його в обліку. Складання звітності з акцизного податку. Розв'язування задач по розрахунку сум мита та відображення його в обліку. Складання вантажної митної декларації			
11-12	4	Податковий облік і звітність з податку на доходи фізичних осіб.	4	Податок на доходи фізичних осіб у податковій системі України. Елементи податку. Розв'язування задач по визначенню податку з доходів фізичних осіб. Заповнення ф. №1-ДФ. Складання Декларації про доходи.	д з	к р	
13-15	8	Податковий облік і звітність суб'єктів спрощеної системи оподаткування	4	Спрощена система оподаткування у податковій системі України. Елементи податку. Розв'язування задач по визначенню єдиного податку та відображенню його в податковому обліку суб'єкту малого підприємництва. Складання податкової звітності по нарахуванню єдиного податку			
	1 6	Модульний контроль	16	Оголошення результатів		к р	

Ра зо м	3 0		30			
---------------	--------	--	----	--	--	--

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
1	Організація податкового обліку на підприємствах різних форм власності. Класифікація податків. Характеристика елементів податку. Розв'язування задач по визначенню розбіжностей по відображенню операцій у фінансовому та податковому обліку . Розв'язування задач з нарахування штрафних санкцій та відображення їх в обліку
2	Податок на прибуток підприємств у податковій системі України. Елементи податку. Розв'язування задач з обчисленню податку на прибуток. Відображення доходів і витрат в податковому і бухгалтерському обліку. Складання декларації про прибуток підприємства та додатків до неї.
3	Податок на додану вартість у податковій системі України. Елементи податку. Розв'язування задач по розрахунку сум ПДВ, належних до бюджету та відображенню їх в податковому обліку. Заповнення податкових документів та звітності
4	Акцизний податок, податок на майно, екологічний податок у податковій системі України. Елементи податків. Розв'язування задач по розрахунку сум акцизного податку та відображення його в обліку. Складання звітності з акцизного податку. Розв'язування задач по розрахунку сум мита та відображення його в обліку. Складання вантажної митної декларації
5	Податок на доходи фізичних осіб у податковій системі України. Елементи податку. Розв'язування задач по визначенню податку з доходів фізичних осіб. Заповнення ф. №1-ДФ. Складання Декларації про доходи.
6	Спрощена система оподаткування у податковій системі України. Елементи податку. Розв'язування задач по визначенню єдиного податку та відображенню його в податковому обліку суб'єкту малого підприємництва. Складання податкової звітності по нарахуванню єдиного податку

Форми і методи оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: виконання практичних завдань (усне і письмове опитування), відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, залік.

Максимальна кількість балів за модуль			
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль	
до 60	до 40	до 100	
Поточний контроль		2 семестр	
Виконання поточних контрольних завдань		20	
Виконання в строк самостійних робіт за темами курсу		20	
Виконання та захист розрахункової роботи		20	
Підсумок		60	
Визначення назви за державною шкалою (оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECT оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90–100	A
	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82–89	B
ДОБРЕ – 4	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75–81	C
	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	69–74	D
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60–68	E
	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35–59	FX
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Основні заходи запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти доступне за посиланням: https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/poloz_zap_plagiat.pdf

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ

1. Сутність податкового обліку та його відмінності від фінансового.
2. Система оподаткування та особливості організації податкового обліку.
3. Податкова звітність підприємств.
4. Поняття доходів та прибутку підприємств.
5. Склад та структура доходу.
6. Облік доходів.
7. Застосування відомостей обліку доходів.
8. Облік доходів на за балансовому рахунку.
9. Аналітичний облік доходів.
10. Склад та структура витрат підприємства.
11. Відображення витрат в системі бухгалтерського обліку.
12. Облік витрат в спеціальних відомостях.
13. Порядок заповнення додатків до Декларації про прибуток підприємства .
14. Нормативна база для обчислення податку на прибуток.
15. Платники податку на прибуток.
16. Об'єкт оподаткування, ставки податку.
17. Строки подання, порядок та техніка складання Декларації про прибуток підприємства.
18. Інформація та порядок заповнення додатків до Декларації про прибуток підприємства.
19. Склад платників ПДВ.
20. Об'єкт оподаткування ПДВ.
21. База оподаткування ПДВ.
22. Податкові зобов'язання.
23. Порядок відшкодування податкового кредиту.
24. Пільги з ПДВ.

25. Бухгалтерський облік операцій, пов'язанні з порядком обчислення ПДВ.
26. Порядок заповнення реєстру придбаних податкових накладних
27. Порядок заповнення реєстру проданих податкових накладних
28. Порядок складання Декларації по ПДВ.
29. Порядок заповнення податкової накладної.
30. Відображення ПДВ у фінансовій звітності.
31. Платники акцизного податку.
32. Об'єкт оподаткування та ставки акцизного податку.
33. Пільги з оподаткування акцизним податку.
34. Відображення в обліку операцій, пов'язаних з порядком обчислення акцизного податку.
35. Порядок заповнення та подання розрахунку з акцизного податку.
36. Облік ПДВ при придбанні та продажу основних засобів.
37. Витрати на проведення ремонтів основних засобів.
38. Амортизація, її облік та вплив на суму оподатковуваного прибутку.
39. Відображення в податковому обліку операцій з нематеріальними активами.
40. Відображення операцій з основними засобами у фінансовій звітності.
41. Відображення операцій з основними засобами в податковій звітності .
42. Доходи та витрати при здійсненні валютних операцій.
43. Облік валютних курсових різниць.
44. Нарахування пені при невиконанні умов зовнішньоекономічних контрактів.
45. Відображення валютних операцій в системі бухгалтерських рахунків.
46. Порядок складання декларації про валютні цінності.
47. Визначення доходів та витрат при здійсненні товарообмінних операцій.
48. Податковий облік бартерних операцій.
49. Облік ПДВ при бартерних операціях.
50. Відображення у звітності обліку бартерних операцій.
51. Мито.
52. Об'єкти оподаткування для мита.
53. Ставки мита.
54. Відображення мита в обліку.
55. Відповідальність платників мита.
56. Порядок обчислення мита.
57. Строки сплати, порядок заповнення та подання ВМД.
58. Платники податку з доходів фізичних осіб.
59. Об'єкти оподаткування для визначення податку з з доходів фізичних осіб.
60. Ставки для визначення податку з з доходів фізичних осіб.
61. Порядок утримання податку з з доходів фізичних осіб
62. Пільги, при утриманні податку з з доходів фізичних осіб.
63. Порядок оподаткування доходів громадян.
64. Доходи, що не оподатковуються податком з доходів фізичних осіб.
65. Суми виплат, що не включаються до сукупного оподаткованого доходу.
66. Порядок складання та подання ф. 1-ДФ.
67. Порядок оформлення та представлення розрахунку з сукупного доходу громадян.
68. Платники податку на майно.
69. Ставки земельного податку.
70. Включення плати за землю до складу витрат.
71. Порядок заповнення та представлення розрахунку земельного податку.
72. Види економічних санкцій.
73. Фінансові санкції.
74. Пеня.

75. Адміністративні штрафи.